

Sosial kompetanse i skolen

Larsens doktorgradsarbeid undersøker iverksetting og gjennomføring av Steg for Steg (Second Step), som er et undervisningsopplegg for trening av sosial kompetanse.

Torill M. B. Larsen

forsvarte 15. desember 2005 sin avhandling *Evaluating principals and teacher's implementation of Second Step. A case study of four Norwegian primary schools* for PhD-graden ved Universitetet i Bergen.

Mer enn femti prosent av norske barneskoler er på en eller annen måte involvert i bruk av dette programmet. Ved evaluering av elevrettede tiltak eller undervisningsopplegg i skolen legges det ofte liten vekt på å utarbeide tilnærminger for å kartlegge hvordan selve implementeringen av tiltaket skjer. Dermed har det vært vanskelig å vite om eventuell manglende effekt av undervisningsopplegget skyldes programmet i seg selv, eller om det kan tilskrives implementeringen av programmet.

Larsen har i sitt arbeid studert fire norske barneskoler for å skaffe ny kunnskap om hvilke faktorer på individ- og organisasjonsnivå som kan tenkes å påvirke en effektiv implementering sett fra læreres og rektors ståsted. Hun undersøkte faktorer på lærer- og skolenivå som fasiliterer lærernes arbeid på en slik måte at de blir motiverte og gjennomfører tiltaket i samsvar med de skisserte intensjonene for programmet.

Resultatene viser at rektor spilte en nøkkelrolle i forhold til om programmet ble implementert på hele skolen og om det ble videreført etter innføringsperioden. Rektors rolle som leder og administrator viste seg å ha større innvirkning på graden av videreføring blant lærerne enn bare formalisering. Lærerne fremhevet betydningen av rektors lederegenskaper i form av å være samtalepartner, inspirator og motivator. Resultatene viser at rektorene la for stor vekt på administrativ tilrettelegging for bruk av programmet, og for liten vekt på å følge opp lærernes arbeid og å forankre programmets misjon og

visjon i skolen som helhet. Det var stor variasjon med hensyn til hvordan lærerne brukte programmet, og i hvilken grad de gjorde endringer. Samlet sett delte lærerne seg i to hovedgrupper, hvor den ene gruppen brukte programmet for å forebygge sosiale konflikter, mens den andre brukte det mer som et problemløsningsverktøy når konfliktsituasjoner oppstod. Resultatene viser også at lærerne opplevde at bruken av Steg for Steg påvirket dem og gjorde at de ble mer bevisste og flinkere til å lese sosiale situasjoner. De opplevde også at de endret sin praksis ved at de ble mer demokratiske og i større grad inviterte elevene til å komme med egne tanker og meninger.

Kontakt Torill.Larsen@psysp.uib.no